

A black and white photograph of two women in white shirts, likely a choir or orchestra, looking at sheet music. The woman on the left is smiling, and the woman on the right is looking intently at the music. The background is dark, making the white shirts stand out.

EN INFORMATIONSBROSCHYR FRÅN SMFF OM

UPPHOVSRÄTT & NOTER

TEXT: *SMFF*

LAYOUT: *Johanna Lundborg*

FOTOGRAF: *Peter Hallbom*

FOTOGRAF FÖR S.9: *Michael Anderberg*

BILDER FRÅN: *SMFFs demoklubb "Almost Famous" samt Lidingö Gospel*

TRYCK: *Ekotryckredners AB*

TRYCKÅR: *2009*

UPPHOVSRÄTT & NOTER

innehåll

UPPHOVSRÄTT	7
NOTER OCH SÅNGTEXTER	8
ARRANGEMANG	11
KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN	12

UPPHOVSRÄTT & NOTER

Genom inköp av notböcker,
nothäften och notblad etc.

får kompositörer och text-
författare betalt för sitt arbete.

Upphovsmän och musikförlag
kallas i denna text för rättighetshavare. Om rättighetshavarna får betalt
kan de fortsätta sitt arbete och vi får ett rikt musikliv!

LEVANDE MUSIK OCH KÖRSÅNG ÄR POPULÄRARE
ÄN NÅGONSIN. VI TÄNKTE DÄRFÖR INFORMERA OM
VILKA REGLER SOM GÄLLER FÖR:
NOTANVÄNDNING - ARRANGEMANG - KOPIERINGSAVTAL

UPPHOVSRÄTT

Vi vill börja med att sammanfatta upphovsrättslagens bestämmelser.

- Upphovsrätten uppkommer så fort ett verk har skapats. En enkel visa skyddas lika mycket som en symfoni.
- Upphovsrätt ger upphovsmannen ensamrätt att bestämma över sina musikaliska verk och texter. Ensamrätten innebär en exklusiv rätt att framställa och sprida exemplar av det musikaliska verket och göra verket tillgängligt för allmänheten genom t.ex. offentligt framförande, utyrning, utlåning och försäljning.
- Musikaliska verk får inte ändras utan upphovsmannens samtycke.
- Görs verk tillgängligt för allmänheten, skall upphovsmannens namn anges.
- Verket får ej göras tillgängligt för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är kränkande för upphovsmannen.
- Ensamrätten består under upphovsmannens livstid och 70 kalenderår därefter.

Rätten att trycka och kopiera/framställa exemplar överlåter/upplåter upphovsmannen ofta till ett musikförlag och rätten att ge tillstånd till offentliga framföranden upplåts vanligen till STIM.

Upphovsrätten ligger till grund för upphovsmannens inkomster om denne väljer att ta betalt för användandet av verket.

NOTER OCH SÅNGTEXTER

Huvudregeln är mycket enkel.

Den som använder noter och texter måste använda lagligt framställda exemplar. (Det kan vara notböcker, nothäftet eller enstaka noter köpta i en musikaffär eller på Internet.) Olovliga kopior får inte användas, varken vid repetition eller konsert. Med olovliga kopior menas alla fotokopior, avskrifter, elektroniska exemplar och dess utskrifter, som är gjorda utan godkännande av den som äger rättigheterna till verket.

Men regler har som bekant ofta ett eller flera undantag.

- **Fria verk.**

Har kompositören, arrangören och textförfattaren varit döda i mer än 70 år är det enligt upphovsrättslagen helt i sin ordning att kopiera utan att köpa noterna.

- **Kopiering för privat bruk.**

Du får kopiera en del av en bok, ett nothäfte, ett sånghäfte eller en enstaka originalnot och ge till din bästa kompis, ditt syskon, dina föräldrar, din partner och dina barn, men i princip inte till någon annan. Dessa kopior får användas endast i privata sammanhang, t.ex. i hemmet. Du får emellertid aldrig göra en kopia för privat bruk och sedan använda den i ett icke privat sammanhang, se exemplet på nästföljande sidor. Observera att du inte får ge en kopia av ett verk till en kollega, en kurskamrat, en medlem i kören, en bandkompis eller en avlägsen släkting. Du får inte heller utan tillåtelse lägga ut noter och sångtexter på hemsidor och intranät.

Olovlig kopiering

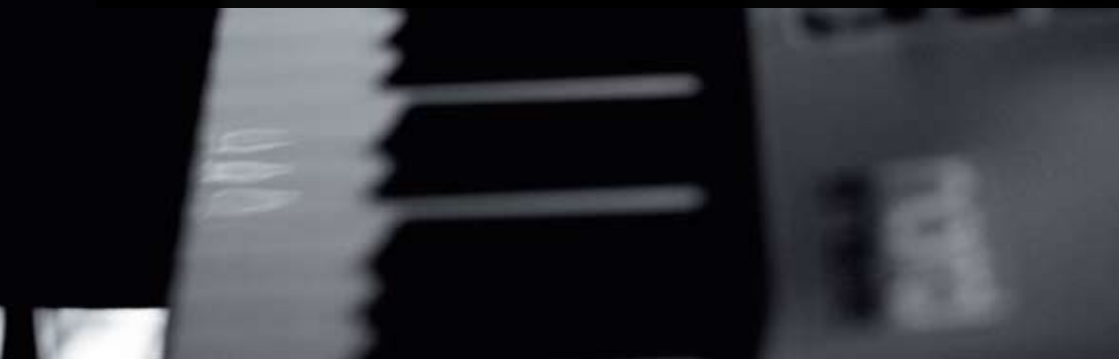
Om det visar sig att någon har kopierat fler exemplar än vad som är tillåtet eller använt exemplaren i strid med vad ovan anges, alltså till annat än för privat bruk, kan upphovsmannen och dennes förlag kräva skadestånd för den olovliga kopieringen och även lämna in en polisanmälan.

“OM RÄTTIGHETSHAVARNA FÅR BETALT KAN DE FORTSÄTTA SITT ARBETE OCH VI FÅR ETT RIKT MUSIKLIV!”

“ARRANGÖREN KAN INTE SÄLJA, FRAMFÖRA, HYRA UT
ELLER LÅNA UT VERKET UTAN ORIGINALRÄTTIGHETS-
HAVARENS TILLSTÅND.”

ETT PAR EXEMPEL:

Det är inte ok att använda kopior under repetitioner trots att verket sedan uppförs utantill/ur minnet. Används noter eller sångtexter under repetitionerna ska dessa vara lagligt framställda.

Det är tillåtet att använda kopior av noter i familjesammanhang. Men du får inte ta med dessa noter och använda dem i andra sammanhang som t.ex. körrepetitioner på arbetsplatsen eller den kör du sjunger i privat. Det är skillnad på det du gör privat i hemmet och de organiserade aktiviteter du deltar i som privatperson.

ARRANGEMANG

Den som gör ett arrangemang av ett skyddat verk måste ha rättighetshavarens tillstånd om arrangemanget skall användas annat än för privat bruk, se ovan.

Arrangören kan inte sälja, framföra, hyra ut eller låna ut verket utan originalrättighetshavarens tillstånd.

Den som gör ett arrangemang efter samtycke från rättighetshavaren har dock upphovsrätt till själva arrangemanget, men bara till själva arrangemanget och inte någon rätt till originalverket.

Arrangemanget är skyddat i 70 år efter arrangörens död. Även när ett arrangemang har gjorts av ett fritt verk är arrangemanget skyddat i 70 år efter arrangörens död.

Har en konsertarrangör/körledare givit en arrangör ett uppdrag att göra ett körarrangemang kan inte konsertarrangören/körledaren sälja, byta, framföra, hyra ut eller låna ut arrangemanget utan originalrättighetshavarens tillstånd, även om arrangören har lämnat sitt medgivande.

Uppdragsgivaren måste alltså kontrollera - normalt med musikförlaget - om det är OK att använda det aktuella verket. Dessutom skall ersättning utgå till originalrättighetshavaren om ett arrangemang används.

KOPIERING AV MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER I SKOLAN

För att kopiera musikaliska verk och texter krävs vanligtvis upphovsmannens eller dennes förlags tillstånd.

Vad gäller skolan har vissa avtal ingåtts så att lärarna inte skall behöva fråga rättighetshavarna varje gång de skall kopiera något. Rättighetshavarna har genom Bonus Presskopia (www.bonuspresskopia.se) tecknat avtal med bl.a. kommuner och friskolor.

Avtalen ger läraren rätt att kopiera en del material, men långt ifrån allt. Vad som får kopieras och antalet kopior som får framställas till varje elev beror på om det är fråga om grund- och gymnasieskola, universitet/högskola eller musik- och kulturskola.

Observera att det är bara skolväsendet som kan teckna dessa avtal. Bonus Presskopia har även kopieringslicenser för arbetsplatser men den licensen innefattar inte kopiering av noter.

Du kan läsa mer om vad avtalen innefattar i SMFF:s informationsbroschyr "Noter och avtal" som finns att ladda ner på www.smff.se.

“FÖR ATT KOPIERA MUSIKALISKA VERK OCH TEXTER
KRÄVS VANLIGTVIS UPPHOVSMANNENS ELLER
DENNES FÖRLAGS TILLSTÅND.”

KOM IHÅG!

- Genom inköp av notböcker, nothäften och notblad etc. stöds kompositörer och textförfattare som musikförläggarna samarbetar med.
- Genom musikförlagens verksamhet får unga och oetablerade upphovsmän möjlighet att sprida sina verk, etablerade upphovsmän kan fortsätta sitt betydelsefulla arbete och musikanvändarna ett stort urval av gammal och ny musik!

Har du frågor så ring gärna till SMFF, Svenska Musikförläggareföreningen, 08-783 88 00, skriv till info@smff.se eller besök www.smff.se. På vår webbsida kan du även se vilka musikförlag som säljer noter m.m.

SMFF, Svenska Musikförläggareföreningen,
Sandhamnsgatan 79, Box 27327, 102 54 Stockholm,
08-783 88 00, info@smff.se, www.smff.se.

smff SVENSKA MUSIKFÖRLÄGGAREFÖRENINGEN